

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

30. travnja 2024. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Obrada osobnih podataka u području elektroničkih komunikacija – Povjerljivost komunikacija – Pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga – Direktiva 2002/58/EZ – Članak 15. stavak 1. – Članci 7., 8. i 11. te članak 52. stavak 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Pristup tim podacima koji je zatražilo nadležno nacionalno tijelo radi progona kaznenih djela teške krađe – Definicija pojma „teško kazneno djelo“ čiji progon može opravdati ozbiljno zadiranje u temeljna prava – Nadležnost država članica – Načelo proporcionalnosti – Opseg prethodnog nadzora suda nad zahtjevima za pristup podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga”

U predmetu C-178/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano (sudac istrage Suda u Bolzanu, Italija), odlukom od 20. veljače 2022., koju je Sud zaprimio 8. ožujka 2022., u kaznenim postupcima protiv

Nepoznatih osoba,

uz sudjelovanje:

Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, T. von Danwitz i Z. Csehi, predsjednici vijeća, J.-C. Bonichot, S. Rodin, P. G. Xuereb (izvjestitelj), D. Gratsias, L. Arastey Sahún i M. Gavalec, suci,

nezavisni odvjetnik: A. M. Collins,

tajnik: C. Di Bella, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 21. ožujka 2023.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Procuru della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano, F. Iovene, *sostituto procuratore della Repubblica*,

* Jezik postupka: talijanski

- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Faracija, *avvocato dello Stato*,
- za češku vladu, A. Edelmannová, O. Serdula, M. Smolek, T. Suchá i J. Vláčil, u svojstvu agenata,
- za estonsku vladu, M. Kriisa, u svojstvu agenta,
- za Irsku, M. Browne, *Chief State Solicitor*, A. Joyce i M. Tierney, u svojstvu agenata, uz asistenciju D. Fennelly, *BL*,
- za francusku vladu, A. Daniel, A.-L. Desjonquères, B. Fodda i J. Illouz, u svojstvu agenata,
- za ciparsku vladu, E. Neophytou, u svojstvu agenta,
- za mađarsku vladu, Zs. Biró-Tóth i M. Z. Fehér, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman, A. Hanje i J. Langer, u svojstvu agenata,
- za austrijsku vladu, A. Posch, J. Schmoll, C. Gabauer, K. Ibili i E. Samoilova, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, D. Lutostańska i J. Sawicka, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, S. L. Kaléda, H. Kranenborg, L. Malferrari i F. Wilman, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. lipnja 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 15. stavka 1. Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL 2002., L 201, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 13., svezak 52., str. 111. i ispravak SL 2017., L 162, str. 56.), kako je izmijenjena Direktivom 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. (SL 2009., L 337, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 13., svezak 52., str. 224. i ispravci SL 2017., L 162, str. 56. te SL 2018., L 74, str. 11.) (u dalnjem tekstu: Direktiva 2002/58), u vezi s člancima 7., 8. i 11. te člankom 52. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u dalnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji je pred Giudicem delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano (sudac istrage Suda u Bolzanu, Italija) pokrenula Procura della Repubblica presso Tribunale di Bolzano (Državno odvjetništvo pri Sudu u Bolzanu, Italija) (u dalnjem tekstu: državno odvjetništvo) kako bi joj se omogućilo da radi identifikacije počinitelja dviju teških krađa mobilnih telefona pristupi osobnim podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2002/58

3 Uvodne izjave 2. i 11. Direktive 2002/58 glase:

„(2) Ova direktiva traži poštovanje temeljnih prava te poštuje načela priznata posebno [Poveljom]. Ova direktiva posebno traži osiguranje punoga poštovanja prava određenih u člancima 7. i 8. [navedene Povelje].

[...]

(11) Poput Direktive 95/46/EZ [Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 13., svežak 7. str. 88.)], ova direktiva ne obuhvaća pitanja zaštite temeljnih prava i sloboda koje se odnose na aktivnosti koje nisu uređene pravom Zajednice. Stoga se njome ne mijenja postojeća ravnoteža između prava na privatnost pojedinca i mogućnosti država članica da poduzmu mјere iz članka 15. stavka 1. ove direktive, koje su nužne za zaštitu javne sigurnosti, obrane, državne sigurnosti (uključujući gospodarsko blagostanje države kada se aktivnosti odnose na sigurnosna pitanja države) te za provođenje odredaba kaznenog prava. Kao posljedica toga, ova direktiva ne utječe na sposobnost država članica da provode zakonito presretanje elektroničkih komunikacija, odnosno da poduzimaju druge mјere ako je to nužno u neku od gore navedenih svrha te u skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda [potpisom u Rimu 4. studenoga 1950.], na način kako je tumači Europski sud za ljudska prava. Takve mјere moraju biti prikladne, strogo razmjerne svrsi za koju se poduzimaju i neophodne unutar demokratskog društva te trebaju biti podložne prikladnim zaštitnim mehanizmima u skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.”

4 U skladu s člankom 2. te direktive, naslovljenim „Definicije”:

„Definicije iz Direktive [95/46] i Direktive 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) [(SL 2002., L 108, str. 33.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 13., svežak 49., str. 25.)] primjenjuju se osim ako nije drukčije određeno.

Sljedeće definicije se također primjenjuju:

- (a) „korisnik” znači svaka fizička osoba koja koristi javno dostupnu elektroničku komunikacijsku uslugu, u privatne ili poslovne svrhe, pri čemu nije nužno da se pretplatila na tu uslugu;
- (b) „podaci o prometu” znači svi podaci koji se obrađuju u svrhu prijenosa komunikacije na elektroničkoj komunikacijskoj mreži ili za njezino naplaćivanje;

- (c) „podaci o lokaciji” znači svi podaci koji se obrađuju u sklopu elektroničke komunikacijske mreže ili u sklopu usluga elektroničkih komunikacija, koji ukazuju na zemljopisnu lokaciju terminalne opreme korisnika javno dostupnih usluga elektroničkih komunikacija;
- (d) „komunikacija” znači svaka informacija koja se razmjenjuje ili prenosi između ograničenog broja stranaka putem javno dostupne elektroničke komunikacijske usluge. Ovo ne uključuje informaciju prenesenu kao dio usluge emitiranja za javnost putem elektroničke komunikacijske mreže, osim u onoj mjeri u kojoj se informacija može odnositi na preplatnika ili na korisnika koji prima informaciju [te koji se može] identificirati;

[...]"

5 Člankom 5. te direktive, naslovjenim „Povjerljivost komunikacija”, predviđa se:

„1. Države članice putem svojih zakonodavstava osiguravaju povjerljivost komunikacija i s time povezanih podataka o prometu koji se šalju preko javne komunikacijske mreže i javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga. One posebno zabranjuju svim osobama koje nisu korisnici slušanje, prislушкиvanje, pohranjivanje ili druge oblike presretanja odnosno nadzora nad komunikacijama i s time povezanim podacima o prometu, bez pristanka korisnika, osim u slučaju kada imaju zakonsko dopuštenje da to učine u skladu s člankom 15. stavkom 1. Ovaj stavak ne sprečava tehničko pohranjivanje koje je nužno za prijenos komunikacije, ne dovodeći u pitanje načelo povjerljivosti.

[...]

3. Države članice osiguravaju da je pohranjivanje podataka ili uspostavljanje pristupa već pohranjenim podacima na terminalnoj opremi preplatnika ili korisnika, dozvoljeno samo pod uvjetom da je dotični preplatnik ili korisnik dao svoj pristanak, nakon što je iscrpno i razumljivo, u skladu s Direktivom [95/46], između ostalog obaviješten o namjeni postupka obrade. Navedeno ne sprečava nikakav oblik tehničke pohrane ili pristupa samo u svrhu izvršavanja prijenosa komunikacije putem elektroničke komunikacijske mreže ili ako je to strogo potrebno, kako bi operator usluge informacijskog društva mogao pružiti uslugu koju je izričito zatražio preplatnik ili korisnik.”

6 Člankom 6. navedene direktive, naslovjenim „Podaci o prometu”, određuje se:

„1. Podaci o prometu koji se odnose na preplatnike i korisnike i koje je davatelj javne komunikacijske mreže ili javno dostupne elektroničke komunikacijske usluge obradio i pohranio moraju se obrisati ili učiniti anonimnima kada više nisu potrebni u svrhu prijenosa komunikacije, ne dovodeći u pitanje stavke 2., 3. i 5. ovog članka te članak 15. stavak 1.

2. Podaci o prometu koji su nužni u svrhu naplaćivanja usluge od preplatnika te u svrhu plaćanja međusobnog povezivanja mogu se obraditi. Takva je obrada dopustiva isključivo do kraja razdoblja tijekom kojega se račun može pravno pobijati ili tijekom kojega se može zahtijevati plaćanje.

3. Za potrebe marketinga usluga elektroničkih komunikacija ili za potrebe pružanja usluga s dodatnom vrijednošću, operator javno dostupnih usluga elektroničkih komunikacija može obraditi podatke iz stavka 1. u onoj mjeri te u onom vremenskom razdoblju koje je neophodno za takve usluge ili marketing, ako je preplatnik ili korisnik na kojeg se odnose podaci prethodno dao

svoj pristanak. Korisnicima ili preplatnicima u svakome trenutku daje se mogućnost povlačenja njihovog odobrenja za obradu podataka o prometu.

[...]

5. Obrada podataka o prometu, u skladu sa stavcima 1., 2., 3. i 4. mora se ograničiti na osobe koje djeluju pod nadzorom davatelja javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga i koje se bave naplaćivanjem usluga ili upravljanjem prometom, upitima potrošača, otkrivanjem prijevara, marketingom elektroničkih komunikacijskih usluga ili pružanjem usluga s posebnom tarifom, te mora biti ograničena na ono što je nužno u svrhe takvih aktivnosti.

[...]"

- 7 Članak 9. Direktive 2002/58, naslovjen „Podaci o lokaciji koji nisu podaci o prometu”, u stavku 1. određuje:

„Ako se mogu obraditi podaci o lokaciji koji nisu podaci o prometu, koji se odnose na korisnike ili preplatnike javnih komunikacijskih mreža ili javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga, takvi podaci mogu se obraditi samo nakon što su učinjeni anonimnima, odnosno uz pristanak korisnika ili preplatnika, u mjeri i u trajanju potrebnom za pružanje usluge s dodatnom vrijednosti. Davatelj usluga mora obavijestiti korisnike ili preplatnike, prije dobivanja njihovog pristanka, o vrsti podataka o lokaciji koji nisu podaci o prometu koji će se obraditi, o svrsi i trajanju obrade te hoće li se dotični podaci proslijediti trećoj osobi u svrhu pružanja usluge s posebnom tarifom. [...]”

- 8 Člankom 15. te direktive, naslovljenim „Primjena određenih odredaba Direktive [95/46]”, u stavku 1. propisano je:

„Države članice mogu donijeti zakonske mjere kojima će ograničiti opseg prava i obveza koji pružaju članak 5., članak 6., članak 8. stavci 1., 2., 3. i 4., te članak 9. ove direktive kada takvo ograničenje predstavlja nužnu, prikladnu i razmjernu mjeru unutar demokratskog društva s ciljem zaštite nacionalne sigurnosti (odnosno državne sigurnosti), obrane, javne sigurnosti te s ciljem sprečavanja, istrage, otkrivanja i progona kaznenih djela odnosno neovlaštene uporabe elektroničkog komunikacijskog sustava iz članka 13. stavka 1. Direktive [95/46]. S tim u vezi, države članice mogu, između ostalog, donijeti zakonske mjere kojima se omogućuje zadržavanje podataka tijekom ograničenog razdoblja opravdane razlozima određenima u ovom stavku. Sve mjere iz ovog stavka moraju biti u skladu s općim načelima prava [Unije], uključujući ona iz članka 6. stavaka 1. i 2. [UEU-a].”

Talijansko pravo

Zakonodavna uredba br. 196/2003

- 9 Člankom 132. stavkom 3. decreta legislativo n. 196 – Codice in materia di protezione dei dati personali, recante disposizioni per l’adeguamento dell’ordinamento nazionale al regolamento (EU) 2016/679 del Parlamento europeo e del Consiglio, del 27 aprile 2016, relativo alla protezione delle persone fisiche con riguardo al trattamento dei dati personali, nonché alla libera circolazione di tali dati e che abroga la direttiva 95/46/CE (Zakonodavna uredba br. 196 o Zakoniku o zaštiti osobnih podataka koji sadržava odredbe za prilagodbu nacionalnog prava

Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ od 30. lipnja 2003. (redovni dodatak GURI-ju br. 174. od 29. srpnja 2003.), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku (u dalnjem tekstu: Zakonodavna uredba br. 196/2003) propisano je sljedeće:

„Ako tijekom razdoblja zadržavanja propisanog zakonom postoje ozbiljne indicije o počinjenju kaznenih djela u pogledu kojih je zakonom predviđena kazna doživotnog zatvora ili kazna zatvora u najvišem trajanju od najmanje tri godine, koja je određena u skladu s člankom 4. [codicea di procedura penale (Zakonik o kaznenom postupku)] te kaznenih djela prijetnje, uznemiravanja i ometanja počinjenih prema osobama telefonom, pod uvjetom da je riječ o ozbiljnoj prijetnji, uznemiravanju ili ometanju, podaci će se pribaviti, ako su potrebni za utvrđivanje činjenica, na zahtjev državnog odvjetništva ili branitelja optuženika, osobe protiv koje se provodi istraga, oštećenika ili drugih privatnih stranaka, nakon što to obrazloženom odlukom prethodno odobri sud.”

- 10 U skladu sa stavkom *3bis* tog članka:

„U slučaju hitnosti i ako se osnovano može smatrati da kašnjenje može ozbiljno našteti istrazi, državno odvjetništvo nalaže pribavljanje podataka obrazloženom odlukom, o kojoj se odmah, a najkasnije u roku od 48 sati, obavještava sud nadležan za izdavanje redovnog odobrenja. Sud u dalnjem roku od 48 sati odlučuje o potvrdi obrazloženom odlukom.”

- 11 Naposlijetku, u skladu sa stavkom *3quater* navedenog članka, „podaci pribavljeni protivno stvcima 3. i *3bis* ne smiju se upotrebljavati.”

Kazneni zakonik

- 12 Članak 624. codicea penale (Kazneni zakon), naslovjen „Krađa”, određuje:

„Osoba koja prisvoji tuđu pokretnu stvar tako da je oduzme od osobe koja je posjeduje, s ciljem stjecanja koristi za sebe ili drugoga, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine i novčanom kaznom u iznosu od 154 do 516 eura.

[...]

Po kaznenom djelu postupa se na temelju prijave oštećene osobe, osim ako je ispunjen jedan ili više uvjeta iz članka 61. stavka 7. i članka 625.”

- 13 Članak 625. prvi stavak codicea penale, naslovjen „Teška krađa”, određuje:

„Djelo iz članka 624. kažnjava se kaznom zatvora u trajanju od dvije do šest godina i novčanom kaznom u iznosu od 927 do 1500 eura:

[...]

2. ako se počinitelj koristi silom ili prijevarom da dođe do imovine;
3. ako počinitelj pri sebi ima oružje ili narkotike, bez njihove uporabe;
4. ako se radi o krađi počinjenoj na osobito drzak način;

5. ako djelo počini tri ili više osoba, ili čak samo jedna, koja je odjevena kao da je ili se pretvara da je policijski službenik ili osoba koja obnaša javnu dužnost;

6. ako se djelo odnosi na putničku prtljagu u bilo kojem vozilu, na kolodvorima, u zračnim lukama ili na peronima, u hotelima ili u bilo kojem objektu u kojem se trguje hranom ili pićima;

7. ako se djelo odnosi na robu koja se nalazi u javnim uredima ili ustanovama, ili koja je oduzeta ili zaplijenjena ili dostupna javnosti zbog nužde ili običaja ili namjene ili je namijenjena javnoj službi ili javnoj uporabi, obrani ili štovanju;

7bis ako se radi o dijelovima od metala ili drugih materijala uklonjenima iz infrastrukture za opskrbu energijom, usluge prijevoza, telekomunikacija ili druge javne usluge kojom u okviru javne koncesije upravljaju javna ili privatna tijela;

8. ako se djelo odnosi na tri ili više grla stoke u stadu ili na goveda ili kopitare, čak i ako nisu okupljeni u stado;

8bis ako je djelo počinjeno u sredstvima javnog prijevoza;

8ter ako je djelo počinjeno u vezi s osobom koja se trenutačno koristi ili se upravo završila koristiti uslugama kreditne institucije, poštanskog ureda ili bankomata.”

Zakonik o kaznenom postupku

14 Prema članku 4. Zakonika o kaznenom postupku, naslovljenom „Pravila o određivanju nadležnosti“:

„Nadležnost se određuje uzimajući u obzir kaznu predviđenu zakonom za svako počinjeno kazneno djelo ili pokušaj njegova počinjenja. Ne uzimaju se u obzir produljeno i ponovljeno počinjenje ni okolnosti počinjenja kaznenog djela, osim otegotnih okolnosti, u pogledu kojih se zakonom predviđa posebna kazna koja se razlikuje od redovne kazne za kazneno djelo, i onih koje imaju poseban učinak.”

15 Članak 269. stavak 2. tog zakonika propisuje:

„[...] Zapis se čuvaju do donošenja pravomoćne presude. Međutim, kako bi se zaštitila povjerljivost i ako dokumenti nisu nužni u svrhu postupka, zainteresirane osobe mogu od suda koji je odobrio ili potvrdio presretanje zatražiti uništenje zapisa.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

16 Nakon dviju prijava kaznenih djela krađe mobilnog telefona počinjenih 27. listopada odnosno 20. studenoga 2021., državno odvjetništvo pokrenulo je na temelju članaka 624. i 625. Kaznenog zakonika dva kaznena postupka protiv nepoznatih počinitelja zbog počinjenja kaznenih djela teške krađe.

17 Kako bi se utvrdili počinitelji tih djela, državno odvjetništvo je 7. prosinca i 30. prosinca 2021. od Giudicea delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano (sudac istrage Suda u Bolzanu), suda koji je uputio zahtjev, zatražilo, na temelju članka 132. stavka 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003, odobrenje da od svih telefonskih kompanija prikupi telefonske zapise s ukradenih

telefona. Ti su se zahtjevi odnosili na „sve podatke [koje telefonske kompanije imaju u posjedu] o dolaznim i odlaznim telefonskim razgovorima/komunikacijama, prikupljene metodom praćenja i određivanja lokacije (konkretno, o korisnicima i, ovisno o slučaju, brojevima [odnosno međunarodnim identifikatorima mobilnih uređaja (IMEI)] s kojih se pozivalo i koji su se pozivali, posjećenim mrežnim stranicama, vremenu i trajanju poziva/veze i nazivima predmetnih ćelija i/ili repetitora, korisnicima i IMEI identifikatorima pošiljatelja/primatelja SMS ili MMS poruka te, po mogućnosti, o osobnim informacijama o relevantnim preplatnicima), uključujući u *roamingu* i bez naknade (prilikom uspostave pozive) od datuma kraće do datuma sastavljanja zahtjeva”.

- 18 Sud koji je uputio zahtjev dvoji je li članak 132. stavak 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003 sukladan članku 15. stavku 1. Direktive 2002/58, kako ga je protumačio Sud u svojoj presudi od 2. ožujka 2021., Prokuratuur (Uvjeti pristupa podacima o elektroničkim komunikacijama) (C-746/18, EU:C:2021:152).
- 19 Taj sud podsjeća na to da su, na temelju točke 45. te presude, nacionalne odredbe kojima se javnim tijelima dopušta pristup telefonskim zapisima koji sadržavaju skup podataka o prometu ili podataka o lokaciji na temelju kojih se mogu donijeti konkretni zaključci o privatnom životu dotičnog korisnika opravdane samo ako su, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti predviđeno u članku 52. stavku 1. Povelje i ozbiljnost zadiranja u temeljna prava na privatnost, zaštitu osobnih podataka i slobodu izražavanja i informiranja, kako su zajamčena člancima 7., 8. i 11. Povelje, namijenjene kaznenom progonu teških kaznenih djela, kao što su ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti, odnosno državnoj sigurnosti, i drugih oblika teškog kriminaliteta.
- 20 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev navodi da je Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija) u svojoj presudi br. 33116 od 7. rujna 2021. smatrao da, s obzirom na diskrecijsku ovlast koja se primjenjuje na tumačenje postojanja kaznenih djela ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti ili drugih oblika teškog kriminaliteta u smislu sudske prakse Suda, ta sudska praksa nema obilježja koja su potrebna da bi je nacionalni sudovi izravno primijenili. Posljedično, talijanski zakonodavac izmijenio je članak 132. stavak 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003 kako bi kvalificirao kao teška kaznena djela, u odnosu na koja se mogu ishoditi telefonski zapisi, kaznena djela za koja najviša kazna zatvora propisana zakonom iznosi „najmanje tri godine”.
- 21 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, taj prag od tri godine od kojeg najviša kazna zatvora za to kazneno djelo opravdava to da se u slučaju tog kaznenog djela javnom tijelu mogu dostaviti telefonski zapisi dređen je kako bi se ti zapisi mogli priopćiti tim tijelima radi kaznenog progona kaznenih djela koja uzrokuju samo ograničenu društvenu smetnju i koja se kažnjavaju samo po prijavi pojedinca, osobito kraće male vrijednosti poput mobilnog telefona ili bicikla.
- 22 Nacionalna odredba o kojoj je riječ stoga povređuje načelo proporcionalnosti predviđeno u članku 52. stavku 1. Povelje, koje zahtijeva da se težina kaznenog djela koje se progoni odvagne u odnosu na temeljna prava koja su povrijeđena radi tog progona. Naime, tom se načelu protivi to da se povreda temeljnih prava zajamčenih člancima 7., 8. i 11. Povelje opravda progonom kaznenog djela poput kraće.
- 23 Sud koji je uputio zahtjev objašnjava da talijanski sudovi imaju veoma ograničenu diskrecijsku ovlast prilikom uskrate davanja odobrenja za prikupljanje telefonskih zapisa jer na temelju predmetne odredbe to odobrenje moraju dati ako postoje „ozbiljne indicije o počinjenju kaznenog djela” te ako su zatraženi podaci „potrebni za utvrđivanje činjenica”. Talijanski sudovi ne raspolažu dakle nikakvom diskrecijskom ovlasti kad je riječ o konkretnoj težini kaznenog djela

koje je predmet istrage. Tu je ocjenu konačno proveo talijanski zakonodavac kada je predvidio da odobrenje za prikupljanje podataka treba dati, među ostalim, u odnosu na sva kaznena djela za koja je propisana najviša kazna zatvora od najmanje tri godine.

24 U tim je okolnostima Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano (sudac istrage Suda u Bolzanu) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeće prethodno pitanje:

„Protivi li se članku 15. stavku 1. Direktive [2002/58] nacionalna odredba koja se nalazi u članku 132. [stavku 3.] Zakonodavne uredbe [br. 196/2003], koji propisuje kako slijedi:

,3. Ako tijekom razdoblja zadržavanja propisanog zakonom postoje ozbiljne indicije o počinjenju kaznenih djela u pogledu kojih je zakonom predviđena kazna doživotnog zatvora ili kazna zatvora u najvišem trajanju od najmanje tri godine, koja je određena u skladu s člankom 4. Zakonika o kaznenom postupku te kaznenih djela prijetnje, uz nemiravanja ili ometanja počinjenih prema osobama telefonski, pod uvjetom da je riječ o ozbiljnoj prijetnji, uz nemiravanju i ometanju, podaci će se pribaviti, ako su potrebni za utvrđivanje činjenica, na zahtjev državnog odvjetništva ili branitelja optuženika, osobe protiv koje se provodi istraga, oštećenika ili drugih privatnih stranaka, nakon što to prethodno odobri sud obrazloženom odlukom.”?

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

25 Talijanska vlada i Irska navode da je zahtjev za prethodnu odluku djelomično nedopušten. Ističu da je zahtjeve za pristup podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga državno odvjetništvo podnijelo na temelju članka 132. stavka 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003 radi progona kaznenih djela teške krađe mobilnog telefona. Svojim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev također pita Sud protivi li se članku 15. stavku 1. Direktive 2002/58 nacionalna odredba kojom se omogućuje pristup podacima, koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga, radi kaznenog progona drugih kaznenih djela obuhvaćenih člankom 132. stavkom 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003, osim onih o kojima je riječ u glavnom postupku, kao što su obična krađa ili teško uz nemiravanje telefonom. Stoga je zahtjev za prethodnu odluku hipotetski u dijelu u kojem se odnosi na ta druga kaznena djela.

26 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je, u skladu s ustaljenom sudske praksom, u okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova koja je određena člankom 267. UFEU-a isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudske odluke koja će biti donesena da uzimajući u obzir posebnosti predmeta ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Slijedom navedenog, ako se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud načelno mora donijeti odluku (presuda od 21. ožujka 2023., Mercedes-Benz Group (Odgovornost proizvođača vozila koja imaju poremećajne uređaje), C-100/21, EU:C:2023:229, t. 52. i navedena sudska praksa).

27 Iz toga slijedi da pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju prepostavku relevantnosti. Sud može odbiti odlučiti o prethodnom pitanju nacionalnog suda samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom glavnog postupka, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi mogao dati koristan odgovor na postavljena pitanja (presuda od 21. ožujka 2023., Mercedes-Benz Group (Odgovornost proizvođača vozila koja imaju poremećajne uređaje), C-100/21, EU:C:2023:229, t. 53. i navedena sudska praksa).

- 28 Međutim, time što je njime u cijelosti reproduciran članak 132. stavak 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003, prethodno pitanje, iako ne razlikuje vrste kaznenih djela na koje se ta odredba primjenjuje, nužno obuhvaća kaznena djela teške krađe u odnosu na koja su u glavnom postupku podneseni zahtjevi za odobrenje pristupa osobnim podacima.
- 29 Stoga to pitanje nije hipotetsko te je, u skladu s time, dopušteno.

O prethodnom pitanju

- 30 Kao što je to francuska vlada istaknula u svojim pisanim očitovanjima, pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev, kako je formulirano, poziva Sud da odluci o usklađenosti članka 132. stavka 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003 s člankom 15. stavkom 1. Direktive 2002/58.
- 31 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, u okviru postupka uvedenog člankom 267. UFEU-a, Sud nije nadležan odlučivati ni o tumačenju nacionalnih zakonskih ili podzakonskih odredbi ni o usklađenosti takvih odredbi s pravom Unije. Naime, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da u okviru prethodnog postupka na temelju članka 267. UFEU-a Sud može tumačiti pravo Unije samo u granicama nadležnosti dodijeljenih Uniji (presuda od 14. prosinca 2023., Getin Noble Bank (Rok zastare tužbi za povrat), C-28/22, EU:C:2023:992, t. 53. i navedena sudska praksa).
- 32 Ipak, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da je, u slučaju kad pitanja nisu formulirana na odgovarajući način ili izlaze iz okvira funkcija koje su Sudu povjerene u članku 267. UFEU-a, na Sudu da iz svih podataka koje je dostavio nacionalni sud, a posebno iz obrazloženja odluke kojom se upućuje zahtjev, izvuče one dijelove prava Unije koje je potrebno protumačiti imajući u vidu predmet spora. U tom smislu, Sud će prema potrebi preoblikovati pitanja koja su mu postavljena (presuda od 14. prosinca 2023., Sparkasse Südpfalz, C-206/22, EU:C:2023:984, t. 20. i navedena sudska praksa).
- 33 Usto, Sud može uzeti u obzir pravna pravila Unije na koja se nacionalni sud nije pozvao u svojem pitanju (presuda od 17. studenoga 2022., Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, t. 31. i navedena sudska praksa).
- 34 S obzirom na prethodno navedeno, valja smatrati da sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članak 15. stavak 1. Direktive 2002/58, u vezi s člancima 7., 8. i 11. te člankom 52. stavkom 1. Povelje, tumačiti na način da mu se protivi nacionalna odredba koja nacionalnom суду – koji postupa u okviru prethodnog nadzora povodom obrazloženog zahtjeva nadležnog nacionalnog tijela podnesenog u okviru kaznene istrage za pristup skupu podataka o prometu ili podataka o lokaciji kojima se može omogućiti donošenje preciznih zaključaka o privatnom životu korisnika sredstva elektroničke komunikacije te koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga – nalaze da odobri taj pristup ako je on zatražen radi istrage kaznenih djela za koja je u skladu s nacionalnim pravom propisana najviša kazna zatvora u trajanju od najmanje tri godine, pod uvjetom da postoje ozbiljne indicije o takvim kaznenim djelima i da su ti podaci potrebni za utvrđivanje činjenica.
- 35 Najprije valja podsjetiti na to da je, kad je riječ o uvjetima u kojima se pristup podacima o prometu i podacima o lokaciji koje zadržavaju pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga može javnim tijelima odobriti, za potrebe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela, primjenom zakonske mjere donesene na temelju članka 15. stavka 1. Direktive 2002/58, Sud presudio da se takav pristup može odobriti samo ako su ti pružatelji zadržali te podatke na način koji je u skladu

s tom direktivom (vidjeti u tom smislu današnju presudu, La Quadrature du Net i dr., (Osobni podaci i borba protiv povreda), C-470/21, t. 65., kao i navedenu sudske praksu). Sud je također presudio da se navedenom članku 15. stavku 1., u vezi s člancima 7., 8. i 11., kao i s člankom 52. stavkom 1. Povelje protive zakonske mjere kojima je u te svrhe preventivno predviđeno opće i neselektivno zadržavanje podataka o prometu i podataka o lokaciji (presuda od 2. ožujka 2021., Prokuratuur (Uvjeti pristupa podacima o električnim komunikacijama), C-746/18, EU:C:2021:152, t. 30. kao i navedena sudska praksa).

- 36 Također valja podsjetiti na sudske prakse Suda prema kojoj samo ciljevi borbe protiv teškog kriminaliteta ili sprečavanja ozbiljnih prijetnji javnoj sigurnosti mogu opravdati ozbiljno zadiranje u temeljna prava zajamčena člancima 7. i 8. Povelje koje proizlazi iz pristupa javnih tijela skupu podataka o prometu ili podataka o lokaciji koji mogu pružiti informacije o komunikacijama korisnika sredstva električne komunikacije ili o lokaciji terminalne opreme kojom se koristi, i na temelju kojih je moguće izvući precizne zaključke o privatnom životu dotičnih osoba, pri čemu drugi čimbenici koji se odnose na proporcionalnost zahtjeva za pristup, poput trajanja razdoblja za koje se pristup takvim podacima traži, ne mogu imati za posljedicu to da cilj sprečavanja, istrage, otkrivanja i progona kaznenih djela općenito može opravdati takav pristup (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2021., Prokuratuur (Uvjeti pristupa podacima o električnim komunikacijama), C-746/18, EU:C:2021:152, t. 35. i navedenu sudske praksu).
- 37 Svojim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti želi znati može li se takvo ozbiljno zadiranje odobriti za kaznena djela poput onih iz nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnem postupku.
- 38 Kad je riječ o, kao prvo, pitanju mogu li se pristupi poput onih u glavnom postupku kvalificirati kao ozbiljno zadiranje u temeljna prava zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, valja istaknuti da je, kako bi se utvrdili počinitelji navodnih krađa zbog kojih je pokrenut postupak, državno odvjetništvo od suda koji je uputio zahtjev za svaki od predmetnih mobilnih telefona zatražilo, na temelju članka 132. stavka 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003, odobrenje za prikupljanje svih podataka u posjedu telefonskih kompanija, dobivenih metodom praćenja i određivanja lokacije telefonskih razgovora i komunikacija i veza ostvarenih tim telefonima. Ti su se zahtjevi konkretno odnosili na pretplatnike i IMEI brojeve uređaja s kojih se pozivalo i koji su se pozivali, posjećene mrežne stranice, vrijeme i trajanje poziva i veza, nazive predmetnih cilja i/ili repetitora, kao i pretplatnike i IMEI brojeve uređaja pošiljatelja i primatelja SMS-ova ili MMS-ova.
- 39 Čini se da se na temelju pristupa takvom skupu podataka o prometu ili podataka o lokaciji mogu donijeti precizni zaključci o privatnom životu osoba čiji su podaci zadržani, kao što su svakodnevne navike, mjesta trajnog ili privremenog boravišta, dnevna ili druga kretanja, aktivnosti, društveni odnosi tih osoba i društvene sredine koje su te osobe posjećivale (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2021., Prokuratuur (Uvjeti pristupa podacima o električnim komunikacijama), C-746/18, EU:C:2021:152, t. 36. i navedenu sudske praksu). Stoga se čini da se zadiranje u temeljna prava zajamčena člancima 7. i 8. Povelje koje je uzrokovano pristupom takvim podacima može kvalificirati kao ozbiljno.
- 40 Kao što to proizlazi iz točke 39. presude od 2. ožujka 2021., Prokuratuur (Uvjeti pristupa podacima o električnim komunikacijama) (C-746/18, EU:C:2021:152), ta se ocjena ne može odbaciti samo na temelju činjenice da su se dva predmetna zahtjeva za pristup podacima o prometu ili podacima o lokaciji odnosila samo na kratka razdoblja, u trajanju kraćem od dva mjeseca, od datuma

navodnih krađa mobilnih telefona do datuma kad su ti zahtjevi bili sastavljeni, s obzirom na to da su se navedeni zahtjevi odnosili na skup tih podataka koji je mogao pružiti precizne informacije o privatnom životu osoba koje se koriste dotičnim mobilnim telefonima.

- 41 Isto tako, u svrhu ocjene postojanja ozbiljnog zadiranja u prava zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, nije relevantna okolnost da podaci kojima je državno odvjetništvo zatražilo pristup nisu podaci vlasnika predmetnih mobilnih telefona, nego podaci osoba koje su međusobno komunicirale koristeći se tim telefonima nakon njihovih navodnih krađa. Naime, iz članka 5. stavka 1. Direktive 2002/58 proizlazi da se načelna obveza osiguranja povjerljivosti elektroničkih komunikacija i s time povezanih podataka o prometu koji se šalju preko javne komunikacijske mreže i javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga odnosi na komunikacije korisnikâ te mreže. U članku 2. točki (a) te direktive pojma „korisnik“ definiran je na način da se radi o svakoj fizičkoj osobi koja se koristi javno dostupnom elektroničkom komunikacijskom uslugom, u privatne ili poslovne svrhe, pri čemu nije nužno da se preplatila na tu uslugu.
- 42 Slijedom toga, imajući u vidu sudske praksu navedenu u točki 36. ove presude, s obzirom na to da se zadiranja u temeljna prava uzrokovana pristupom podacima, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, mogu smatrati ozbiljnima, ona se mogu opravdati samo ciljevima borbe protiv teškog kriminaliteta ili sprečavanja ozbiljnih prijetnji javnoj sigurnosti.
- 43 Nadalje, iako je na nacionalnom pravu da utvrdi uvjete u kojima pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga moraju nadležnim nacionalnim tijelima odobriti pristup podacima kojima raspolažu, takav propis mora predvidjeti jasna i precizna pravila koja uređuju doseg i uvjete primjene takvog pristupa. On se u načelu može odobriti, s obzirom na cilj borbe protiv kriminaliteta, samo u odnosu na podatke osoba osumnjičenih da su sudjelovale u počinjenju teškog kaznenog djela. Kako bi se u praksi osiguralo puno poštovanje tih uvjeta kojima se jamči da će zadiranje biti ograničeno na ono što je strogo nužno, bitno je da pristup nadležnih nacionalnih tijela zadržanim podacima podliježe, osim u dovoljno opravdanim hitnim slučajevima, prethodnom nadzoru suda ili neovisnog upravnog tijela (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2021., Prokuratuur (Uvjeti pristupa podacima o elektroničkim komunikacijama), C-756/18, EU:C:2021:152, t. 48. do 51.).
- 44 Naposljetku, što se tiče definicije pojma „teško kazneno djelo“, iz sudske prakse proizlazi da su, u dijelu u kojem Unija nije donijela propise u tom području, kazneno zakonodavstvo i pravila kaznenog postupka u nadležnosti država članica. One ipak tu nadležnost moraju izvršavati poštujući pravo Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 26. veljače 2019., Rimšēvičs i ESB/Latvija, C-202/18 i C-238/18, EU:C:2019:139, t. 57., kao i navedenu sudsку praksu).
- 45 S tim u vezi valja spomenuti da definicija kaznenih djela, olakotnih i otegotnih okolnosti te sankcija odražava kako društvenu stvarnost tako i pravne tradicije koje se ne razlikuju samo među državama članicama, nego se i mijenjaju s protekom vremena. Ta stvarnost i te tradicije nedvojbeno su važne za utvrđivanje toga koja se kaznena djela smatraju teškim.
- 46 Posljedično, s obzirom na podjelu nadležnosti između Unije i država članica na temelju UFEU-a i znatne razlike koje u području kaznenog prava postoje među pravnim sustavima država članica, valja smatrati da je na državama članicama da definiraju „teška kaznena djela“ u svrhu primjene članka 15. stavka 1. Direktive 2002/58.

- 47 Međutim, definicija „teških kaznenih djela” koju su usvojile države članice mora poštovati zahtjeve koji proizlaze iz tog članka 15. stavka 1., u vezi s člancima 7., 8. i 11. kao i člankom 52. stavkom 1. Povelje.
- 48 Valja u tom pogledu podsjetiti na to da, time što se člankom 15. stavkom 1. Direktive 2002/58 državama članicama dopušta da donesu zakonske mjere radi „ograničavanja opsega” prava i obveza predviđenih, među ostalim, u člancima 5., 6. i 9. te direktive, poput onih koji proizlaze iz načela povjerljivosti komunikacija i zabrane pohrane s time povezanih podataka, u toj odredbi navodi se iznimka od općeg pravila predviđenog osobito u tim člancima 5., 6. i 9. te se stoga taj članak 15. stavak 1., u skladu s ustaljenom sudskom praksom, mora tumačiti usko. Stoga takva odredba ne može opravdati to da odstupanje od načelne obveze da se zajamči povjerljivost elektroničkih komunikacija i s time povezanih podataka postane pravilo, kako članak 5. te direktive ne bi izgubio na svojem doseg (vidjeti u tom smislu presudu od 5. travnja 2022., Commissioner of An Garda Síochána i dr., C-140/20, EU:C:2022:258, t. 40.).
- 49 Usto, iz treće rečenice stavka 1. članka 15. Direktive 2002/58 proizlazi da se mjerama koje države članice donesu na temelju te odredbe moraju poštovati opća načela prava Unije, među kojima se nalazi načelo proporcionalnosti, i osigurati poštovanje temeljnih prava zajamčenih člancima 7., 8. i 11. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu od 5. travnja 2022., Commissioner of An Garda Síochána i dr., C-140/20, EU:C:2022:258, t. 42.).
- 50 Iz toga slijedi da države članice ne mogu iskriviti pojам „teško kazneno djelo” i, prema tome, pojам „teški kriminalitet”, tako da u njih uključe, za potrebe primjene tog članka 15. stavka 1., kaznena djela koja očito nisu teška, s obzirom na društvene okolnosti koje prevladavaju u dotičnoj državi članici, iako je zakonodavac te države članice za njih propisao najvišu kaznu zatvora od najmanje tri godine.
- 51 Osobito radi provjere nepostojanja takvog iskrivljavanja bitno je da, kada pristup nadležnih nacionalnih tijela zadržanim podacima nosi opasnost od ozbiljnog zadiranja u temeljna prava ispitanika, taj pristup podliježe prethodnom nadzoru suda ili neovisnog upravnog tijela (vidjeti u tom smislu današnju presudu, La Quadrature du Net i dr. (Osobni podaci i borba protiv povreda), C-470/21, t. 124. do 131.).
- 52 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da članak 132. stavak 3. Zakonodavne uredbe br. 196/2003 određuje uvjete u kojima sud koji odlučuje o obrazloženom zahtjevu javnog tijela može odobriti pristup podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga. Tom se odredbom definiraju kaznena djela u svrhu čijeg progona se može odobriti pristup podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga, upućivanjem na najvišu kaznu zatvora od najmanje tri godine. Taj pristup u toj se odredbi dvostruko uvjetuje, naime time da postoje „ozbiljne indicije o kaznenom djelu” i da su ti podaci „potrebni za utvrđivanje činjenica”.
- 53 Međutim, sud koji je uputio zahtjev pita se nije li preširoka definicija koja proizlazi iz te odredbe te koja se odnosi na „teška kaznena djela” u svrhu čijeg progona se može odobriti pristup podacima, s obzirom na to da obuhvaća kaznena djela koja uzrokuju samo ograničene društvene smetnje.
- 54 S tim u vezi valja istaknuti, kao prvo, da se definicija prema kojoj su „teška kaznena djela”, u svrhu čijeg progona se može odobriti pristup, ona za koja je najviša kazna zatvora barem jednaka trajanju određenom zakonom, temelji na objektivnom kriteriju. To je u skladu sa zahtjevom prema kojem se predmetno nacionalno zakonodavstvo mora temeljiti na objektivnim kriterijima kako bi

definiralo okolnosti i uvjete u kojima nadležnim nacionalnim tijelima treba biti odobren pristup predmetnim podacima (presuda od 5. travnja 2022., Commissioner of An Garda Síochána i dr., C-140/20, EU:C:2022:258, t. 105., kao i navedena sudska praksa).

- 55 Kao drugo, iz sudske prakse navedene u točki 48. ove presude proizlazi da definicija „teških kaznenih djela” u nacionalnom pravu, koja može omogućiti pristup podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga i na temelju kojih se može omogućiti donošenje preciznih zaključaka o privatnom životu ispitanika, ne smije biti toliko široka da pristup tim podacima postane pravilo, a ne iznimka. Stoga ona ne može obuhvatiti veliku većinu kaznenih djela, što bi bio slučaj kad bi prag najviše kazne zatvora za kazneno djelo iznad kojeg bi se ono moglo kvalificirati kao teško kazneno djelo bio pretjerano nizak.
- 56 U tom pogledu, prag utvrđen upućivanjem na najvišu kaznu zatvora od najmanje tri godine nije pretjerano nizak (vidjeti u tom smislu presudu od 21. lipnja 2022., Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, t. 150.).
- 57 Ipak, s obzirom na to da se definicija „teških kaznenih djela” za koja se može tražiti pristup podacima koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga ne temelji na najnižoj, nego na najvišoj primjenjivoj kazni, nije isključeno da se pristup podacima, koji predstavlja ozbiljno zadiranje u temeljna prava, može zatražiti u svrhu kaznenog progona kaznenih djela koja u stvarnosti ne čine teški kriminalitet (vidjeti analogijom presudu od 21. lipnja 2022., Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, t. 151.).
- 58 Određivanje praga iznad kojeg najviša kazna zatvora propisana za kazneno djelo opravdava to da se ono kvalificira kao teško kazneno djelo ipak nije nužno protivno načelu proporcionalnosti.
- 59 Čini se, s jedne strane, da je tomu tako kad je riječ o odredbi u glavnom postupku jer se ona odnosi, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev, na pristup podacima koje zadržavaju pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga a da se pritom u njoj ne pojašnjava narav tih podataka. Stoga se čini da ta odredba obuhvaća, među ostalim, slučajeve u kojima se pristup ne može kvalificirati kao ozbiljno zadiranje jer se ne odnosi na skup podataka na temelju kojih se mogu izvesti precizni zaključci o privatnom životu ispitanika.
- 60 S druge strane, sud ili neovisno upravno tijelo koji postupaju u okviru prethodnog nadzora povodom obrazloženog zahtjeva za pristup moraju biti ovlašteni odbiti ili ograničiti taj pristup ako utvrde da je zadiranje u temeljna prava koje bi takav pristup predstavlja ozbiljno, iako je očito da predmetno kazneno djelo zapravo ne potпадa pod teški kriminalitet (vidjeti analogijom presudu od 21. lipnja 2022., Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, t. 152.).
- 61 Naime, sud ili tijelo zaduženo za nadzor može osigurati pravednu ravnotežu između, s jedne strane, legitimnih interesa povezanih s potrebama istrage u okviru borbe protiv kriminaliteta i, s druge strane, temeljnih prava na poštovanje privatnosti i zaštite osobnih podataka osoba čiji su podaci obuhvaćeni pristupom (današnja presuda, La Quadrature du Net i dr. (Osobni podaci i borba protiv povreda), C-470/21, t. 125., kao i navedena sudska praksa).
- 62 Konkretno, u okviru svojeg ispitivanja proporcionalnosti nastalog zadiranja u temeljna prava osobe na koju se odnosi zahtjev za pristup, taj sud ili tijelo mora moći uskratiti takav pristup kada je on zatražen u okviru progona za kazneno djelo koje očito nije teško u smislu točke 50. ove presude.

- 63 Iz prethodno navedenog proizlazi da na prethodno pitanje valja odgovoriti tako da članak 15. stavak 1. Direktive 2002/58, u vezi s člancima 7., 8. i 11. te člankom 52. stavkom 1. Povelje, treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalna odredba koja nacionalnom sudu – koji postupa u okviru prethodnog nadzora povodom obrazloženog zahtjeva nadležnog nacionalnog tijela podnesenog u okviru kaznene istrage za pristup skupu podataka o prometu ili podataka o lokaciji kojima se može omogućiti donošenje preciznih zaključaka o privatnom životu korisnika sredstva elektroničke komunikacije te koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga – nalaže da odobri takav pristup ako je on zatražen radi istrage kaznenih djela za koja je u skladu s nacionalnim pravom propisana najviša kazna zatvora u trajanju od najmanje tri godine, ako postoje ozbiljne indicije o takvim kaznenim djelima i ako su ti podaci potrebni za utvrđivanje činjenica, pod uvjetom, ipak, da je taj sud ovlašten odbiti navedeni pristup ako je on zatražen u okviru istrage kaznenog djela koje očito nije teško, s obzirom na društvene okolnosti u državi članici o kojoj je riječ.

Troškovi

- 64 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 15. stavak 1. Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama), kako je izmijenjena Direktivom 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009., u vezi s člancima 7., 8. i 11. te člankom 52. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima

treba tumačiti na način da mu se:

ne protivi nacionalna odredba koja nacionalnom sudu – koji postupa u okviru prethodnog nadzora povodom obrazloženog zahtjeva nadležnog nacionalnog tijela u okviru kaznene istrage za pristup skupu podataka o prometu ili podataka o lokaciji kojima se može omogućiti donošenje preciznih zaključaka o privatnom životu korisnika sredstva elektroničke komunikacije te koje su zadržali pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga – nalaže da odobri takav pristup ako je on zatražen radi istrage kaznenih djela za koja je u skladu s nacionalnim pravom propisana najviša kazna zatvora u trajanju od najmanje tri godine, ako postoje ozbiljne indicije o takvim kaznenim djelima i ako su ti podaci potrebni za utvrđivanje činjenica, pod uvjetom, ipak, da je taj sud ovlašten odbiti navedeni pristup ako je on zatražen u okviru istrage kaznenog djela koje očito nije teško, s obzirom na društvene okolnosti u državi članici o kojoj je riječ.

Potpisi